

Renata Chlebowska

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu
renata.chlebowska@pansjar.edu.pl

DOŚWIADCZENIA NAUCZYCIELI POWIATU JAROSŁAWSKIEGO W PRACY Z DZIEĆMI DOTKNIĘTYMI KRYZYSEM WOJENNYM

EXPERIENCES OF TEACHERS FROM THE JAROSŁAW DISTRICT IN WORKING WITH CHILDREN AFFECTED BY THE WAR CRISIS

Abstrakt: Wojna w Ukrainie bardzo silnie dotknęła dzieci ukraińskie, które, zmuszone do ucieczki, przybyły do Polski i w wielu przypadkach podjęły naukę w placówkach edukacyjnych w naszym kraju. Organizacja takiej edukacji jest bardzo trudna z kilku względów, o których warto tu napisać. Po pierwsze, w krótkim czasie w wielu szkołach pojawiła się duża liczba dzieci, co wymagało zmian organizacyjnych wprowadzanych ad hoc. Po drugie, dzieci i ich rodziny nie przybyły ze względu na podjętą w zwykłych warunkach decyzję, lecz zostały zmuszone sytuacją kryzysową. W najprostszym ujęciu chodziło o potrzebę ratowania swojego zdrowia i życia. Wyzwaniem nie są więc jedynie różnice kulturowe i komunikacyjne, ale także sytuacja psychiczna i emocje, jakie przeżywają uchodźcy.

Słowa kluczowe: pomoc, wsparcie, praca, szkoła, dzieci

Abstract: The war in Ukraine strongly affected Ukrainian children who, forced to flee, came to Poland and in many cases took up education in educational institutions in our country. The organization of such education is very difficult for several reasons that are worth writing about here. Firstly, in a short period of time, a large number of children appeared in many schools, which required ad hoc organizational changes. Secondly, the children and their families did

not come because of an ordinary decision, but were forced by a crisis situation. In the simplest terms, it was about the need to save one's health and life. Therefore, the challenge is not only cultural and communication differences, but also the mental situation and emotions experienced by refugees.

Keywords: help, support, work, school, children

Wprowadzenie

Wojna w Ukrainie, powodująca zniszczenie i tragedię ludzką, nie tylko zmieniła życie mieszkańców tego kraju, ale w wielu przypadkach zabrała im wiele lub niemal wszystko. Uciekają z Ukrainy, by uratować siebie i swoje rodziny, często nie zabierając niemal nic, dlatego pomagamy im w każdy możliwy sposób. Niezmiernie potrzebne jest wsparcie również w wymiarze edukacyjnym, wszak wśród uchodźców jest bardzo wiele dzieci w każdym wieku. Dlatego też – wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom – niektóre miasta w tym Jarosław udostępniły swoje zasoby lub stworzyć zupełnie nowe funkcjonalności wszystkim dzieciom i ich rodzicom przybywającym z Ukrainy.

14,5 tys. uczniów z Ukrainy. Według stanu bazy danych SIO na 14 lutego 2023 r., w polskich szkołach i placówkach oświatowych naucza 1792 nauczycieli z Ukrainy, w tym 1120 nauczycieli, którzy zostali zatrudnieni w szkołach i placówkach oświatowych od 24 lutego 2022 r.

W roku szkolnym 2021/2022 liczbę dzieci w oddziale przedszkolnym można było zwiększyć do 28 dzieci, jeżeli zwiększenie dotyczyło przyjęcia dzieci pochodzących z Ukrainy. Regulacje te miały obowiązywać do końca roku szkolnego 2021/2022, ale poprzez uzupełnienie przepisów rozporządzenia z 21 marca 2022 r. o ust. 1a w § 7 oraz dodanie § 12a dzieci pochodzące z Ukrainy mogą kontynuować pobyt w przedszkolu do ukończenia wychowania przedszkolnego. Tak więc oddział, który zwiększył liczebność o 3 takich dzieci, może w ten sposób funkcjonować aż do ukończenia wychowania przedszkolnego przez te dzieci.

Osoby niebędące obywatelami polskimi korzystają z nauki i opieki w publicznych przedszkolach na warunkach dotyczących obywateli polskich. Prawo do korzystania z nauki i opieki w publicznych przedszkolach przysługuje wszystkim dzieciom pochodzącym z Ukrainy w wieku 3–5 lat, a dzieci w wieku 6 lat mają obowiązek odbyć roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu lub szkole w oddziale przedszkolnym.

Rodzice z Ukrainy ubiegający się o przyjęcie dziecka do przedszkola mogą wziąć udział w rekrutacji na nowy rok szkolny 2023/2024 na tych samych zasadach, jak rodzice dziecka posiadającego obywatelstwo polskie. Postępowanie rekrutacyjne przeprowadza komisja rekrutacyjna powołana przez dyrektora przedszkola na wniosek rodzica kandydata. Skład i szczegółowe zadania komisji rekrutacyjnej oraz szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego i postępowania uzupełniającego określa rozporządzenie MEiN z 18 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 2431).

Gmina Miejska Jarosław – praca jarosławskich nauczycieli

W Jarosławiu rozpoczęła się bezprecedensowa akcja przekazywania darów – dla uchodźców w Szkole Podstawowej nr 10 i w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych PGKiM. Nastąpiło celowe planowanie pomocy rzeczowej dla potrzebujących.

W Urzędzie Miasta powstał Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego do spraw pomocy uchodźcom – w pomoc zaangażowane zostały wszystkie wydziały urzędu i podległe urzędowi instytucje – autobusy komunikacji miejskiej organizowały dowóz uchodźców z Korczowej na stację PKP w Jarosławiu, wolontariusze wyruszyli na granicę do Korczowej i Medyki. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej robili kanapki, organizowali gorące posiłki, rozdawali odzież, żywność potrzebującym.

Jarosław miał być miastem tranzytowym – ludzie mieli tylko przejeżdżać przez miasto i udawać się w wyznaczone rejony kraju jednak zostawali u nas. Część Uchodźców zostawała ze względu na położenie geograficzne miasta, inni wierzyli, że wojna szybko się skończy i wrócą do swoich domów.

Poczucie solidarności z narodem Ukraińskim mieszkańców Jarosławia sprawiło, że i nauczyciele włączali się w akcje pomocowe – indywidualnie jeździli na granicę, kuchnie przyszkolne przygotowywały w soboty i niedziele gorące posiłki, które były rozdawane na stacji PKP. Pomagali im wolontariusze/studenci Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej w Jarosławiu.

Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta pracował bez wytchnienia, ponieważ coraz więcej osób stawało w kolejce po pesel dający uprawnienia do korzystania z pomocy państwa, takiej samej, jaka przysługuje obywatelom polskim.

Z Ukrainy uciekały głównie osoby starsze i matki z dziećmi – ważne dla nich było nie tylko szukanie miejsca pobytu, ale i szkoły, przedszkola dla dzieci.

W miesiąc po zbrojnej agresji Rosji w Szkole Podstawowej nr 1 – powstały oddziały przygotowawcze dla ok. 90 uczniów. Zderzono się z rotacją dzieci, jedni uczniowie przychodzili do szkoły inni wyjeżdżali, do tego brak było podręczników, ćwiczeń i nieznajomość języka. Nauczyciele kserowali karty pracy, próbowali ustalić, na jakim poziomie mamy uczniów, co i w jaki sposób można dla nich zrobić.

Brak środków na pokrycie wyżywienia w świetlicy szkolnej, czy w przedszkolu, pracownicy pokryli z własnych środków. Największym problemem była bariera językowa – była ona źródłem wielu nieporozumień, ciężko było spisać dane osobowe, dopytać się o dokumenty, ewentualne problemy ze zdrowiem, zapytać o podstawowe potrzeby uczniów. Słowem nie rozumiemy ich, oni nie rozumieją nas.

Dochodziła do tego nieufność dzieci, problem z odnalezieniem się w nowym otoczeniu, trauma wynikająca z obrazów, które zostały w pamięci, obawy, strach i tęsknota za bliskimi, kolegami, ulubioną maskotką, zwierzątkiem pozostawionym na Ukrainie. Były też pytania do nauczycieli, „gdzie u was schron”, „co z nami będzie”.

Nikt nie był przygotowany na wojnę, a mówiąc o dzieciach – były wylężnione, przestraszone, często nieobecne myślami na lekcjach, znalazły się daleko od domu i w całkiem innej dla nich rzeczywistości. Nie wiedziały, jakie są oczekiwania wobec nich, jak długo pozostaną w szkole, ogólnie rzecz ujmując niepewność, co przyniesie jutro, mieliśmy do czynienia z całkowicie zachwianą potrzebą bezpieczeństwa zarówno u dzieci jak i ich matek i opiekunów.

Do tych trudnych emocji dochodziły problemy związane bezpośrednio z nauką, różnice programowe nawet w tych samych rocznikach uczniów, ale z różnych stron kraju. Początkowo szkoły i przedszkola pełniły funkcję opiekuńczą. Należało, bowiem zadbać o dzieci, zapewnić odzież, wyżywienie, sprawić by czuły się zaopiekowane, dać im poczucie bezpieczeństwa, podejmować próby integrowania z zespołem klasowym, aby szybko zaadoptowały się do warunków polskiej szkoły.

Uczniowie z czasem przyjęli zasady i normy panujące w klasie i integrowali się z zespołem klasowym, początkowe problemy z adaptacją stawały się mniej istotne. Nauczyciele angażowali uczniów w szkolne uroczystości, dostosowali wymagania programowe do poziomu opanowania języka polskiego oraz poziomu wiedzy i umiejętności uczniów. Początkową nieśmiałość zastępowała ciekawość poznawcza, dzieci stawały się coraz bardziej otwarte i chętne do rozmowy. Do dziś potrafią okazywać swoją wdzięczność.

Problemem od początku była i jest absencja uczniów związana z niepewnością czy zostają w Jarosławiu, czy pojedą do innego miasta, czy też wyjadą za granicę. Wiele matek z dziećmi wróciło do swoich domów.

Każde dziecko wymagało indywidualnego podejścia, czasu, uwagi nauczycieli, zainteresowania ze strony koleżanek i kolegów.

Lekcje były prowadzone z wykorzystaniem aktywnych metod nauczania, TIK, prowadzono zajęcia integrujące zespół, uczniowie brali udział w dodatkowych zajęciach z muzyki, tańca, robotyki, były wspólne występy z okazji świąt, zarówno polskich, jak i ukraińskich. Praca ta zaowocowała tym, że na dzień dzisiejszy uczniowie czują się w naszych szkołach i przedszkolach coraz lepiej.

W komunikacji pomocne okazały się translatory, język angielski, czasem język rosyjski, – chociaż nie wszystkie dzieci, które znały język rosyjski chciały porozumiewać się w tym języku. Przydatne okazywały się piktogramy, mowa ciała, asystenci ukraińskojęzyczni, zatrudnienie osób znających język ukraiński, tu mieliśmy trochę szczęścia, znaleźliśmy takich nauczycieli, między innymi też dzięki współpracy z naszą uczelnią.

Kolejnym problemem była klasyfikacja i egzaminy dla ośmioklasistów – jedna z pierwszych decyzji odgórnych – kompletnie nieprzemyślana. Problem stanowiło zwykłe ocenianie na lekcjach.

Mówiąc o dzieciach z Ukrainy należy chociażby wspomnieć o polskich dzieciach, które wykazały się niezwykłą empatią otaczając swoich kolegów opieką, troską, zachęcając do rozmów, wspólnych zabaw. I chociaż w każdym domu tematem wiodącym była wojna na Ukrainie i wszechobecny strach – mieszkamy blisko granicy, nasze dzieci stanęły na wysokości zadania – okazując serce i pomoc rówieśnikom. Dla dzieci problem komunikacji był drugorzędny.

To nauczyciele budowali atmosferę bezpieczeństwa i zaufania, stosowali pozytywne wzmocnienia, nie szczędzili pochwał doceniając wysiłek uczniów w szkole i dzieci w przedszkolu. Chociaż praca z obcokrajowcami to pierwsze zawodowe doświadczenie poradzili sobie.

W powiecie jarosławskim przebywa 470 dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym, w tym:

394 w Jarosławiu, z czego 179 w szkołach podstawowych i 42 w publicznych (ze względu na ograniczoną liczbę miejsc) przedszkolach i 173 w przedszkolach niepublicznych.

Na uwagę zasługują opracowane i wydane przez Urząd Miasta Jarosławia informatory.

Oddziały Przygotowawcze dla dzieci z Ukrainy

klasy 0-III

klasy IV-VIII

kontakt

16 621 - 34 - 76

Szkoła Podstawowa Nr 1

ul. 3 Maja 30, Jarosław

[www.http://miastojaroslaw.pl/](http://miastojaroslaw.pl/)

[www.http://sp1.jaroslaw.pl/](http://sp1.jaroslaw.pl/)

Jak rozmawiać z rodzinami z Ukrainy

które gościśz u siebie?

DOROŚLI

Jeśli nie mówisz w języku swoich gości – zaopatrzyć się w „łamacza” w telefonie lub słownik.

Dowiedz się, czy Twoi goście mają zabezpieczone podstawowe potrzeby:

- czy mają niezbędne rzeczy osobiste (grzebiel, szczerzący do zębów, ubrania etc.)
- czy mają telefon, żeby móc się kontaktować tak z Tobą jak i ze swoimi bliskimi
- jeśli udostępniasz im samodzielne mieszkanie, zadbaj o jedzenie, środki higieny osobistej i środki czystości
- pokaż im okolicę, opowiedz co i gdzie mogą znaleźć
- wyflakować, jak mogą się poruszać po okolicy, czy po Twoim mieście, żeby czuli się bardziej samodzielni i mniej zależni
- zapytaj, czy potrzebują Twojej pomocy w kontaktach z polską administracją

Rzeczy, które **NALEŻY** robić i mówić:

- ✓ Uszanuj prywatność swoich gości – bądź dostępny, ale nie naruszaj swojej obecności
- ✓ Daj do zrozumienia, że ich historia jest dla Ciebie ważna i wysłuchaj, jeśli będą chcieli Ci ją opowiedzieć; rozmawiaj, jeśli będą chcieli o tym rozmawiać
- ✓ Bądź spokojny i cierpliwy – Twój spokój będzie dla nich wsparciem
- ✓ Odpowiadaj na pytania, informuj o możliwościach, ale i sam nie bój się pytać o ich potrzeby
- ✓ Jeśli masz trudność z porozumiewaniem się – wykorzystaj „łamacza” w telefonie, korzystaj ze słowników, staraj się nawiązać choć minimalny kontakt
- ✓ Jeśli Twoi goście mieszkają razem z Tobą w jednym mieszkaniu – nie bój się angażować ich we wspólną pracę (przygotowywanie posiłków, sprzątanie). Dzięki temu poczują się pewnie i bardziej u siebie
- ✓ Poproś, żeby Twoi goście nauczyli Cię kilku słów po ukraińsku, pokazali, jak się przygotowuje dania ukraińskie – to pozwoli im na zachowanie własnej tożsamości
- ✓ Jeśli udostępniłeś im odrębne pomieszczenie – zostaw kontakt do siebie, ale nie bój się też „zaglądać” do nich pytając o potrzeby

Rzeczy, których **NIE NALEŻY** robić i mówić:

- ✗ Nie odbijaj osobiste zachowań, które w innych okolicznościach uznalbyś za niewłaściwe – np. nagłe opuszczenie pomieszczenia, wyrażanie niezadowolenia lub obojętności. Twoi goście mają traumatyczne doświadczenia, w związku z czym przeżywają silne emocje. Te zachowania nie dotyczą Ciebie, a Twoi goście nie zawsze są w stanie je kontrolować

DZIECI

Przed wszystkim pamiętaj, że dzieci z Ukrainy już doświadczyły więcej, niż Ty, czy większość Twoich dorosłych znajomych w Polsce. Doświadczyły tego – i przetrwały!

Dlatego:

- ✓ Odpowiadaj na ich pytania, jeśli będą je zadawały, dostosowując swoje słownictwo do ich możliwości
- ✓ Jeśli będą pytały o wojnę – nie zbywaj, nie bagatelizuj, ale odpowiadaj zgodnie z prawdą dodając zawsze jakiś pozytywny element, np. „Jak Ukraina została zaatakowana, ale wszystkie kraje Europy starają się jej pomóc i wspierają ją w walce z agresorem”
- ✓ Jeśli dziecko samo zaczyna mówić o swoim strachu – pozwól mu na to. Zapewnij (je, że to normalne, że się boi. Dorosli też czasem czują lęk czy niepokój. Ty też się martwisz, ale i Ty i wszyscy inni dorosli zrobili wszystko, żeby pomóc dziecku i jego rodzinie
- ✓ Jeśli dziecko nie reaguje na polecenia i prośby, zachowuj się agresywnie, jest nadmierne pobudzone lub nadmiernie wycofane – pamiętaj, że prawdopodobnie przeżywa silne emocje, których nie potrafi opanować
- ✓ Jeśli będzie taka możliwość, pomóż mu nawiązać kontakt z rówieśnikami
- ✓ Jeśli będzie taka możliwość, postaraj się dać mu możliwość zabawy
- ✓ Nie obiecuj rzeczy niemożliwych. Nie kłam. Jeśli dziecko pyta o tatę, który został na Ukrainie, nie zapewnij, że niedługo przyjedzie i wszystko będzie dobrze. Powiedz raczej, że też się martwisz, ale Tata jest dzielnym mężczyzną i zrobi wszystko, żeby jak najszybciej przyjechał, a Ty zrobisz wszystko, żeby mu w tym pomóc
- ✓ Nie rozmawiaj przy dzieciach o drastycznych szczegółach
- ✓ Nie oglądaj przy dzieciach drastycznych relacji telewizyjnych

Pamiętaj, że kilkunastu dzieci potrzebują bardzo szybko przychodzący do bólu i cierpienia do radości i śmiechu!

I pamiętaj, że to normalne.

PTT emdr

Materiał przygotowany przez Polskie Towarzystwo Terapii EMDR – zrzeszając terapeutów EMDR – w tym psychologów, psychotraumatołógów, lekarzy psychiatrów, psychoterapeutów, interwentoistów grupowych – pomagających się m.in. w leczeniu traumy

Współpraca: Beata Jakubowska, Piotr Jakubowski
Opracowanie graficzne: Irena Sobiechowska

Materiał przeznaczony do swobodnej dystrybucji i kopiowania w celach niekomercyjowych, bez prawa do wprowadzania zmian.

Od 21 marca obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy.

W rozporządzeniu znalazły się następujące rozwiązania:

1. **możliwość przystąpienia w bieżącym roku szkolnym do egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu zawodowego uczniom będącym obywatelami Ukrainy**, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy.

Termin złożenia deklaracji dotyczącej egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego i egzaminu zawodowego dla uczniów będących obywatelami Ukrainy, uczęszczających do szkół dla dzieci i młodzieży:

- w przypadku egzaminu ósmoklasisty i egzaminu zawodowego – deklarację należy złożyć do dnia 11 kwietnia 2022 r.
- w przypadku egzaminu maturalnego – deklarację należy złożyć do dnia 31 marca 2022 r.

2. **obowiązek wprowadzenia roku szkolnym 2021/22 przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej dodatkowych dostosowań na egzaminie ósmoklasisty, egzaminie maturalnym i egzaminie zawodowym dla uczniów będących obywatelami Ukrainy**. Takim dostosowaniem może być przykładowo przetłumaczenie dla ww. uczniów niektórych arkuszy egzaminacyjnych na język ukraiński, czy też możliwość skorzystania przez ww. ucznia ze słowników podczas egzaminu.
3. **możliwość zwiększenia w bieżącym roku szkolnym liczby dzieci w oddziałach w przedszkolu, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w oddziałach klas I–III szkół podstawowych**, określonej w § 5 ust. 1, 2 i ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 502, z późn. zm.) – zwiększenie liczby dzieci w ww. oddziałach jest obecnie możliwe na podstawie § 21a ww. rozporządzenia, który wprowadzony został na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 9 marca 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 566) – § 21a został uchylony rozporządzeniem zmieniającym z dnia 21 marca (Dz. U. poz. 644).

„§ 8. 1. W roku szkolnym 2021/2022 liczba uczniów w oddziale klas I–III szkoły podstawowej, o której mowa w § 5 ust. 2 rozporządzenia z dnia 28 lutego 2019 r.,

może być zwiększona o nie więcej niż 4 uczniów będących obywatelami Ukrainy, o których mowa w § 1.

2. W roku szkolnym 2021/2022 liczba uczniów w oddziale klasy I, II lub III szkoły podstawowej funkcjonującym ze zwiększoną liczbą uczniów zgodnie z § 5 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia z dnia 28 lutego 2019 r. może być zwiększona o nie więcej niż:

1) 3 uczniów będących obywatelami Ukrainy, o których mowa w § 1 – w przypadku gdy liczba uczniów w oddziale funkcjonującym ze zwiększoną liczbą uczniów wynosi 26;

2) 2 uczniów będących obywatelami Ukrainy, o których mowa w § 1 – w przypadku gdy liczba uczniów w oddziale funkcjonującym ze zwiększoną liczbą uczniów wynosi 27.

1. *3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, przepisów § 5 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 rozporządzenia z dnia 28 lutego 2019 r. nie stosuje się.»*

5. możliwość zwiększenia w bieżącym roku szkolnym liczby dzieci lub uczniów w oddziale przedszkola integracyjnego i specjalnego, oddziale integracyjnym i specjalnym w przedszkolu ogólnodostępnym, oddziale szkoły integracyjnej i specjalnej oraz oddziale integracyjnym i specjalnym w szkole ogólnodostępnej, określonej obecnie w § 6 ust. 1, 5 i 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli. Liczba ta może być zwiększona o nie więcej niż 2 dzieci lub uczniów niepełnosprawnych, będących obywatelami Ukrainy. Zwiększenie liczby uczniów dotyczy również klas łączonych w szkołach podstawowych specjalnych i szkołach ponadpodstawowych specjalnych, z wyjątkiem szkół funkcjonujących w podmiocie leczniczym.

Możliwość zwiększenia liczby uczniów nie dotyczy oddziałów szkoły specjalnej dla uczniów niedostosowanych społecznie i uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

6. możliwość zwiększenia liczby wychowanków (w roku szkolnym 2021/22) **w grupie wychowawczej w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodkach wychowawczych**, określonej w § 39 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających

opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (Dz. U. poz. 1606, z późn. zm.), oraz w § 38 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. poz. 1872, z późn. zm.), o nie więcej niż 2 dzieci lub uczniów niepełnosprawnych, będących obywatelami Ukrainy.

Jednocześnie nie przewiduje się możliwości zwiększenia liczby wychowanków w grupie wychowawczej w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i młodzieżowym ośrodku socjoterapii.

7. **możliwość przyjęcia** w bieżącym roku szkolnym **do świetlicy szkolnej większej liczby dzieci** niż określona obecnie w § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli. Zgodnie z ww. przepisem, na zajęciach świetlicowych w szkole podstawowej ogólnodostępnej pod opieką jednego nauczyciela może pozostawać nie więcej niż 25 uczniów. W sytuacji konieczności objęcia opieką dziecka będącego obywatelem Ukrainy przewiduje się możliwość przyjęcia na zajęcia świetlicowe **dodatkowo maksymalnie 4 dzieci będących obywatelami Ukrainy**, co oznacza, że liczba dzieci na zajęciach świetlicowych w szkole podstawowej ogólnodostępnej pod opieką jednego nauczyciela będzie mogła wynosić maksymalnie 29 dzieci.

Ponadto w bieżącym roku szkolnym będzie możliwe również zwiększenie liczby uczniów niepełnosprawnych na zajęciach świetlicowych w szkole ogólnodostępnej i integracyjnej, szkole ogólnodostępnej z oddziałami integracyjnymi, szkole specjalnej oraz szkole ogólnodostępnej z oddziałami specjalnymi, pozostających pod opieką jednego nauczyciela, określonej w § 7 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli, o nie więcej niż 2 uczniów niepełnosprawnych, będących obywatelami Ukrainy.

8. **możliwość przyjęcia do przedszkola specjalnego, oddziału przedszkolnego w szkole specjalnej, szkoły specjalnej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego i specjalnego ośrodka wychowawczego dziecka lub ucznia niepełnosprawnego, będącego obywatelem Ukrainy, na podstawie oświadczenia rodzica lub osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem lub uczniem o złożeniu do**

publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

- 9. możliwość dokonania modyfikacji** w bieżącym roku szkolnym realizowanego w szkole i placówce **programu wychowawczo-profilaktycznego**. Dyrektor szkoły lub placówki będzie mógł zmodyfikować ten program, w porozumieniu z radą pedagogiczną i radą rodziców. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, program wychowawczo-profilaktyczny opracowuje się na początku roku szkolnego na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów. **Włączenie w życie szkoły lub placówki nowych uczniów i rodziców będących obywatelami Ukrainy powinno uwzględniać ich potrzeby wychowawcze i profilaktyczne, a także związane z nimi czynniki chroniące.**

„§ 13. Dyrektor szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 3–5, 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082), ustala, w porozumieniu z radą pedagogiczną i radą rodziców, potrzebę modyfikacji w roku szkolnym 2021/2022 realizowanego w szkole lub placówce programu wychowawczo-profilaktycznego oraz, w razie potrzeby, modyfikuje ten program.”

- 10. możliwość zatrudniania**, w bieżącym roku szkolnym, przez dyrektorów publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, za zgodą kuratora oświaty, **osób niebędących nauczycielami, posiadających przygotowanie uznane przez dyrektora poradni za odpowiednie do realizacji określonych przez dyrektora zadań**. Przy zatrudnianiu tych osób odpowiednie zastosowanie będą miały przepisy art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Poszerzenie katalogu osób zatrudnionych w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych ma na celu usprawnienie rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży, będących obywatelami Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz udzielanie im pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

- 11. dzieci i uczniowie, będący obywatelami Ukrainy, którzy pobierają naukę w szkole lub przedszkolu funkcjonującym w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (nauka zdalna) nie będą podlegali obowiązkowemu rocznemu przygotowaniu przedszkolnemu, obowiązkowi szkolnemu oraz obowiązkowi nauki w rozumieniu prawa polskiej, tj. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Rodzic lub osoba**

- sprawująca opiekę nad dzieckiem lub uczniem będzie obowiązana złożyć oświadczenie o kontynuacji kształcenia w ukraińskim systemie oświaty do gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu dziecka lub ucznia. Pozostali uczniowie będą kształcić się w polskim systemie oświaty.
12. wskazane zostały warunki dla tworzonych innych lokalizacji prowadzenia zajęć, o których mowa w art. 51 ust. 1 ustawy. Zastosowano ogólne wymagania bezpieczeństwa dotyczące lokali, tworzonych dla innych form wychowania przedszkolnego, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 32 ust. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Podstawową zasadą jest, aby inna lokalizacja prowadzenia zajęć znajdowała się w budynku lub jego części, które spełniają wymagania określone w przepisach w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, oraz wymagania ochrony przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II, określone w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej, z tym że dopuszcza się spełnienie tych wymagań także w sposób określony w art. 6a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 869, z późn. zm.). Ponadto dopuszczono prowadzenie zajęć w lokalu, który znajduje się w budynku lub jego części, które nie spełniają ww. wymagań, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w § 16 ust. 2 rozporządzenia.

References

<https://miastojaroslaw.pl/artykuly/132,pomoc-dla-ukrainy>

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 18 listopada 2022 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów (Dz. U. z 2022 r., poz. 2431).

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2022 r., poz. 645 ze zm.) – § 7 ust. 1a.

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1082 ze zm.) – art. 130 ust. 1 i 4, art. 131, art. 165 ust. 1.